

Wim MOESEN

Specialist overheidsfinanciën

Om het plastic bekertje bedenkelijke koffie te compenseren, schuift Wim MOESEN ons een chocolade wafel toe. Deze beminnelijke man, die 's zondags tot rust komt in de eucharistie en vervolgens zelf graag de keukenschort voorbindt, associeer je niet meteen met de hoogleraar economie aan de K.U.Leuven die als autoriteit op het vlak van overheidsfinanciën goochelt met harde cijfers en begrotingen.

'Ook zachte waarden zijn economisch lonend'

Ilse VAN HALST

Het indertijd 'katholieke' Haspengouw waar Wim MOESEN opgroeide, meende dat je dienstbaar moest zijn en je talenten ten nutte moest maken. Menigeen was dan ook verwonderd toen deze knappe kop geen geneeskunde ging studeren. Wim MOESEN glimlacht bij de herinnering. „Hospitaalgeur was niets voor mij. Ooit verzorgde m'n moeder een vrouw die vlakbij was aangereden op de fiets en bloedde. Plots had ze twee 'patiënten'...”

– *U droomde ervan economie te studeren.*

De antieke Grieken maakten al een onderscheid tussen enerzijds zuivere economie, of ervoor zorgen dat de dingen goed verlopen, en anderzijds handel voeren, of de kunst van het rijk worden. Hoewel ik me daar als jonge knaap niet van bewust was, zag ik economie toen reeds als het zodanig inrichten en sturen van de samenleving, dat zoveel mogelijk mensen een zo goed mogelijk leven hebben.

Na twee jaar handelswetenschappen koos ik voor zuivere economie en specialiseerde ik me in macro-economie en openbare financiën, de publieke sector dus, omdat je dan het dichtst bij de sturende kracht staat en de economie mee kunt richten naar een goede maatschappij. Na mijn doctoraat, het laatste bij Gaston Eyskens, rolde ik in het lesgeven. Dit jaar ga ik met emeritaat, maar ik geef nog steeds met plezier de essentie van economie door.

– *Beïnvloedt uw gelovige achtergrond uw kijk op economie?*

En mijn blik, én mijn handelen. Neem de term 'instelling'. Die verwijst naar organisaties zoals het Rekenhof, de banken en dergelijke, maar duidt ook op een *ingesteldheid*. De economie moet draaien en doeltreffend zijn, maar naast die zakelijkheid moet er een soort bezieling zijn om lonend te zijn. Dan doel ik op attitudes, normen en waarden, of het sociale kapitaal.

Net daarom geloof ik in de kracht van de social-profitsector. Ik engageer me in de Groep Arco, coöperatieve onderneming die zweert bij het zogeheten stakeholdersmodel, waarin de ondermijning bij het nemen van beslissingen rekening houdt met de belangen van alle betrokkenen. Daarnaast ben ik voorzitter van Verso, de werkgeverskoepel van alle social-profitinstellingen zoals ziekenhuizen, sociale werkplaatsen, instellingen voor bijzondere jeugdzorg, sociale economie en dergelijke in Vlaanderen. Beide koppelen het puur zakelijke aan een maatschappelijke meerwaarde.

Wim Moesen: 'Ook als alles vlot loopt, is het goed even te bezinnen.' © Hugo Maris

– *Hoe sterk staat deze social profit vandaag?*

Steeds sterker. In de hitparade van de concurrentiekracht van de Europese landen maakte België een sprong voorwaarts van plaats 33 naar zowat 20. Omdat het Wereld Economisch Forum bij het berekenen van de concurrentiekracht zich niet langer louter baseert op economische indicatoren, maar ook op indicatoren uit de sociale sector. Op dat vlak scoort ons land betrekkelijk goed. Omdat we twee eenvoudige economische principes huldigen, maar ook zingeving om de hoek komt kijken.

'Zakelijke doeltreffendheid gecombineerd met dat tikkeltje meer biedt een maatschappelijke meerwaarde'

Het eerste principe is dat van de onderprijzing, waarbij bijvoorbeeld een patiënt niet de hele kostprijs moet betalen, maar enkel het remgeld. Daardoor verhogen we de toegankelijkheid van de gezondheidszorg, het onderwijs enzovoort. Het tweede prin-

cipe, het 'stemmen met de voeten', houdt in dat ieder van ons zelf mag kiezen naar welke school of ziekenhuis hij of zij gaat. Dat zet instellingen aan om hoge kwaliteit te leveren.

Opmerkelijk daarnaast is dat tal van onze instellingen in het onderwijs en de gezondheidszorg voortkomen uit congregaties. Zakelijke doeltreffendheid gecombineerd met dat tikkeltje meer, een goede bezieling, een christelijke ethiek, biedt een maatschappelijke meerwaarde.

– *Had de economie te weinig oog voor het algemeen welzijn? Leidde hebzucht tot de crisis?*

Om de economische welvaart van een land of regio te bepalen, kijken economen naar de hoeveelheid en kwaliteit van productiefactoren zoals natuurlijke rijkdommen, omvang van de bevolking, machinerieën en infrastructuur. Maar er is meer. Een groot deel van de productiviteit wordt niet enkel hierdoor verklaard. Ook het sociale kapitaal speelt een rol. Functioneert de overheid goed? Is er geen corruptie? Is er onderling vertrouwen? Zonder voldoende sociaal kapitaal werkt de economie niet.

In de huidige financiële crisis is net dat vertrouwen zoek, waardoor de markt faalde. Gelukkig deed de overheid wat ze moest, waardoor erger werd voorkomen. Ook Europa maakte een goede beurt. Zon-

der gemeenschappelijke Europese munt zou het elk land voor zich zijn geweest.

– *Zal de crisis leiden tot een bezinning in de economie?*

Ik hoop het. Als econoom tracht ik aan te tonen dat het sociale kapitaal naast het puur zakelijke een positieve bijdrage levert tot de welvaart in een land en daarom een wezenlijk onderdeel vormt van economie.

Onlangs toonde een student me het Chinese teken voor crisis. Het bestaat uit twee karakters: gevaar en uitdaging. Een crisis heeft iets dreigends, maar je kunt het ook positief ombuigen. Door de crisis komt een reflectie op gang. De markteconomie wordt op z'n minst in vraag gesteld. Opnieuw wordt de overheid te hulp geroepen. Men begint in te zien dat instellingen, normen en waarden, belangrijk zijn.

In tijden van onzekerheid gaan mensen opnieuw op zoek naar houvast. Vertrouwen is zo iets als gezondheid. Zolang je het hebt, sta je er niet bij stil. Pas als je het mist, zie je de waarde ervan in. Zo gaat het ook met het geloof. Als alles materieel op wieltjes loopt, springen mensen minder vlug van de mallemlen van het leven om te bezinnen. Toch is het belangrijk even de pas in te houden. Daarom hou ik eraan 's zondags naar de mis te gaan. Om tot rust te komen en afstand te nemen.